

МЕГАТРЕНД УНИВЕРЗИТЕТ
ФАКУЛТЕТ ЗА УМЕТНОСТ И ДИЗАЈН
БЕОГРАД

ЗАВРШНИ РАД НА СТУДИЈАМА ТРЕЋЕГ СТЕПЕНА ДОКТОРСКИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ
(*навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ*)

На основу одлуке Сената Универзитета од _____, пошто смо проучили урађени
ДОКТОРСКИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ _____ под називом:
(*навести: ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА ИЛИ УМЕТНИЧКИ ПРОЈЕКАТ*)

Текстил као средство ликовног изражавања

кандидата: _____ дипломирани костимограф, Јасмина Дугић _____ подносимо следећи:
(*звање, име и презиме кандидата*)

РЕФЕРАТ

1. Основни подаци о кандидату, докторској дисертацији/ уметничком пројекту

(Елементарни подаци о кандидату, наслову рада, обиму и библиографским подацима)

Јасмина Дугић рођена је 1971. године у Крагујевцу.

Дипломирала је 1996. године на Факултету примењених уметности у Београду, одсек костимографија, у класи професорке Љиљане Загорац.

Самостална изложба, галерија Кућа краља Петра, фебруар, 2015. Докторски уметнички пројекат

2010. до 2015. године бави се дизајном ентеријера, као и уникатних одевних предмета.

2003. до 2009. године ради у модној кући Saks Fifth Avenue у Њујорку на позицији специјалисте за алтернативне дизајнере.

2000. и 2001. године ради као стилиста на ТВ Политика.

2000. и 2001. године ангажована је као модни дизајнер у модној кући Рамах.

1998. до 2002. године ангажована је као костимограф на Радио Телевизији Србије.

1998. до 2015. године ангажована је као позоришни костимограф .

2. Предмет и циљ докторске дисертације/уметничког пројекта

(Показати да је реч о оригиналној идеји, значајној за развој научне или уметничке области)

Текстил је од самих почетака цивилизације свеприуствни део њене историје и традиције. Његове улоге и значења су толико широка, да додирују не само материјални већ и емоционални, и духовни ниво свих светских култура.

Рад се бави, између осталог историјом текстила, његовим етнолошким и културолошким значајем, као и поступком његове обраде. Затим се истражују могуће функције и смисао вуне, као ликовног елемента који се у радовима користи.

Традиција и митолошка значења текстила, који ће се разматрати, опомињу нас да је у питању медиј који собом носи изузетан корпус симбола, асоцијација и емоција, који је оплемењују и чине несвакидањим и комплексним медијем, огормног експресивног опсега.

2. Теоријски оквири и контекст уметничког истраживања

Будући да је текстилна уметност скоро читав претходни век била у средишту полемике уметности наспрам вештина, један део истраживања односиће се на питање односа заната и уметности, те њиховог историјског и филозофског разграничења, како би се боље разумела каснија транзиција текстила ка уметности, која је била спора и пуна изазова.

Рад ће хронолошки пратити историјске, социјалне и уметничке околности у којима се прво уметност издигла изнад оквира вештине, а затим текстил постепено ослобађао стигме заната и постајао легитимно уметничко средство.

Одлучујући период за афирмацију текстила као сликарског медија биле су седамдесете и осамдесете године прошлог века, у коме је феминистички уметнички покрет о коме ће бити речи, (будући да се текстил перципира као “женска делатност”) одиграо кључну улогу. “Женске рукотворине” као алтернатива класичним ликовним средствима нуде један другачији приступ, који својом лириком и сентименталношћу нуде нову ликовну форму која је коначно призната као текстилна уметност.

4. Кратак опис реализованог уметничког пројекта

У средишту ликовног збивања радова је сам материјал, са свим својим знаковним, визуелним и фактичким својствима. Тај материјал је затим фотографисан и одштампан на платну. Следећи корак је интервенција боје на платну, док се на крају додаје још један ниво реалности, наношењем самог материјала, тј.пустоване вуне. Дакле, трећа димензија у фотографији, слици и најзад самој материји.

Техником фелтинга, бојом којом је вуна обојена, и начином јукстапозиционирања овог материјала, потпуно се напуштају обриси и облици и потенцирају сама својства овог медија.

Тако створен аутентични облик текстуре на платну, уводи посматрача у један микроскопски продор у суштину материје, тј. тканине која даје аутентичан облик, онај који је откривен у простору апстрактног ликовног дела. При томе, нефигуративна форма која је заступљена на свакој слици, том простору даје могућност вишзначног израза, при чему сиболита и поетика фелтинга долазе у први план.

Указивање на вуну као метријал који у себи садржи и ликовност у свом савременом поимању, и одјек древног ритуала у коме је садржана сва његова уметничка особеност, чине да структура слике, као и процес њеног настајања, буду истовремено и део њеног тумачења. Концепт овог пројекта обједињује висшезначност материјала и његову ликовну примену у један свеобухватни уметнички израз.

5. Остварени резултати и уметнички допринос

(Конкретно навести допринос научној, стручној или уметничкој области)

Утилитарна страна текстила уз занемаривање његове комплексне традиције, довеле су до неправедног и неселективног одбацивања текстила у потпуности, као делатности нижег ранга. Под снагом ових предрасуда, у прошлости су потцењивана многа остварења која су данас коначно призната као значајна уметничка дела.

Овакво запостављање једног потентног медија који својим ликовним и семиотичким капацитетом, у ликовној уметности може доста тога да каже, претставља велики изазов, како у ликовној пракси, тако и у усменој експликацији, која кроз темељно и упоредно истраживање, историје културе и историје уметности, постаје сасвим извесна.

Трансформација уметничког дела у одређено искуство, трајање, догађај, променљиви скуп елемената који нема нужно свој материјални еквивалент, једно је од главних обележја савремене уметности. Полазећи од традиционалног схватања уметности, долази се до одређења савремене уметности као несупстанцијалне, расплнуте и без суштине. Међутим, уколико полазиште није традиционално, оваква одређења савремене уметности немају нужно негативне конотације. Напротив, она указују на другачији начин функционисања уметничког дела - флуидан - и то је једна од, свакако, незаобилазних особености садашњег тренутка, не само у уметности. Свакако и у радовима Јасмине Дугић

6. Закључак

(Навести да је докторска дисертација/уметнички пројекат урађена у свему према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно или уметничко дело и да су се стекли услови за његову јавну одбрану)

Имајући у виду резерве према текстилу као средству ликовног израза, његова одбрана захтевала је темељно истраживање антрополошких, социолошких и уметничких аспеката улоге и значаја овог материјала у различитим историјским раздобљима.

Постављање паралеле између афирмације уметности кроз историју, која је и сама у својим почецима сматрана занатом, и издизања текстила из оквира заната, показало је да уметност има своју развојну динамику која се не завршава у садашњем тренутку, па је самим тим неумесно ограничавати је устаљеним правилима и догмама.

При томе, тезжиште је стављено на митолошка, симболичка и магијска значења материје са једне стране, и ликовност и њена визуелна својства са друге. Један од резултата оваквог приступа је и теза да медиј није само визуелна информација као порука, већ и његово историјско и културно наслеђе, које продубљује смисао уметничког дела, и отвара потпуно нов асоцијативни и семиотички простор за његову интерпретацију, дајући већу могућност посматрачу, да тумачењем дела креативно учествује у његовом заокруживању.

Употреба пустоване вуне као медија носи богатство значења и записа који задиру дубоко у архетипско и исконско, дајући емоционалну димензију уметничком делу, правећи духовну вертикалу која премошћује просторне и времске дистанце, у покушају да овом еклектичном приступу да један нов а стари, свевременски квалитет.

Поновно читање „уметности“ Јасмине Дугић доноси нове увиде неопходне за разумевање различитих облика понављања, преображаја и премештања у уметничкој пракси и омогућава да се схвати револуционарни значај појаве природног материјала као што је вуна, (у историјском контексту и значај враћања у савремену уметност) као и реперкусија по свет уметности које је она за собом оставила. Истраживање поетика и политика раног стваралаштва такође подразумева и индексирање сложених мрежа односа између идентитета уметничког субјекта, уметничке креације и материјалне праксе уметности, културе и друштва, као и аналитичко-критичко преиспитивање постојећих историјско-уметничких и теоријских интерпретација.

Сматрајући да је кандидат Јасмина Дугић у свом докторском уметничком пројекту „**Текстил као средство ликовног изражавања**“, успешно обрадила ову веома обимну, захтевну и сложену тему, да је текст и уметнички део дисертације урађен према одобреној пријави, те да је реч о раду који представља оригинални и самостални уметнички пројекат, комисија предлаже да кандидат приступи усменој одбрани уметничког пројекта

Место и датум:
Београд, 2. 2. 2016.

Чланови Комисије за оцену кандидата и
теме докторске дисертације

Ментор проф. мр Саво Пековић,
Факултет за уметност и дизајн,
Мегатренд универзитет

Емеритус проф. Милош Шобајић,
Факултет за уметност и дизајн,
Мегатренд универзитет

Емеритус проф. Даринка Матић Маровић
Универзитет уметности у Београду